

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/315/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6112212009
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 04. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Štefan Baláž
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2014:6112212009.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v právnej veci navrhovateľa GENERAL FACTORING, a. s., so sídlom Bratislava, Košická 56, IČO: 35 838 825, zastúpeného advokátskou kanceláriou HMG & PARTNERS, s. r. o., so sídlom Bratislava, Štefanovičova 12, IČO: 35 885 459, proti odporcovi G. R., nar. XX. XX. XXXX, bytom U. U., H. 2, zastúpeného advokátkou Mgr. Martinou Slosiarikovou, advokátska kancelária Banská Bystrica, Jelšová 2A, o zaplatenie 9.143,07 EUR s prísl., na odvolanie odporcu proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica, č. k. 20C/65/2013-242 zo dňa 26. 11. 2013, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Okresný súd napadnutým rozsudkom uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi istinu vo výške 9.143,07 EUR spolu s úrokom z úveru vo výške 12,35 % ročne zo sumy 7.872,22 EUR od 22. 12. 2010 do zaplatenia, úrokom z omeškania 9 % ročne zo sumy 7.872,22 EUR od 22. 12. 2010 a ďalej trovy konania v sume 548,50 EUR a na účet právneho zástupcu navrhovateľa trovy právneho zastúpenia v sume 2.512,15 EUR, všetko v lehote troch dní od právoplatnosti rozhodnutia.

Okresný súd vychádzal pri rozhodovaní z návrhu, podľa ktorého navrhovateľ nadobudol pohľadávku od právneho predchodcu Slovenskej sporiteľne, a. s., zmluvou o postúpení pohľadávky zo dňa 21. 12. 2010. Ku dňu postúpenia bola táto pohľadávka vo výške 9.143,07 EUR, z toho istina 7.872,22 EUR, úročená zmluvným 12,60 % úrokom a úrokom z omeškania ku dňu konečnej splatnosti úveru. Okresný súd mal preukázané, že medzi právnym predchodcom navrhovateľa a odporcom bola uzavretá zmluva o splátkovom úvere zo dňa 17. 10. 2006, kedy bol odporcovi poskytnutý úver 4.979,09 EUR (150.000,- Sk) s úrokovou sadzbou 12,60 % ročne, RPMN 15,49 %, poplatkom za poskytnutie úveru 3.000,- Sk a poplatkom za správu úveru 60,- Sk mesačne. Odporca sa zaviazal úver splácať k 20. dňu v mesiaci v mesačných splátkach vo výške 3.503,- Sk, so splatnosťou prvej splátky 20. 11. 2006 a konečnou splatnosťou 20. 09. 2011. Odporca vykonal iba štyri splátky, poslednú splátku uhradil 20. 02. 2007. Pohľadávka bola navrhovateľovi postúpená 21. 12. 2010. K námietke premlčania, ktorú vzniesol odporca, navrhovateľ uviedol, že k premlčaniu splátok úveru nedošlo štyri roky spätne pred podaním návrhu, t. j. 07. 05. 2012, preto nie je možné považovať za premlčané splátky od 20. 05. 2008 do dátumu v zmluve dohodnutej konečnej splatnosti úveru 20. 09. 2011. K námietke premlčania okresný súd uviedol, že štvorročná premlčacia lehota začala plynúť od konečnej splatnosti úveru 20. 09. 2011, v ktorej navrhovateľ uplatnil pohľadávku na súde. Ustanovenia o plynutí a dĺžke premlčacej doby podľa Občianskeho zákonníka nesmerujú na ochranu spotrebiteľa, keďže úverová zmluva bola uzavretá podľa Obchodného zákonníka, ktorý upravuje aj premlčanie, preto vychádzal zo štvorročnej premlčacej doby. Okresný súd mal za to, že nárok nebol premlčaný. Nebolo preukázané, že právny predchodca navrhovateľa odstúpil od zmluvy alebo vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru. Na právne zdôvodnenie okresný súd uviedol § 397, § 497, § 499, § 502 ods. 1, 2 a § 503 Obchodného zákonníka. Navrhovateľ bol v konaní úspešný, preto mu podľa § 142 ods. 1 priznal náhradu trov pozostávajúcu zo zaplateného súdneho poplatku a účelne vynaložených trov právneho zastúpenia.

Odporca vo včas podanom odvolaní navrhol žalobu zamietnuť z dôvodu nepreskúmateľnosti uplatneného nároku a jeho premlčania, alebo rozhodnutie okresného súdu zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Tvrdil, že účastníci úverovej zmluvy sa nedohodli na tom, že úroky ako príslušenstvo pohľadávky sa stanú súčasťou istiny a nevyplýva to ani zo zákona. Preto je nesprávny záver súdu o tom, že istina vo výške 7.872,22 EUR pozostáva z poskytnutých peňažných prostriedkov, zo splatných poplatkov a riadnych úrokov ku dňu postúpenia pohľadávky. Okresný súd o uplatnenom nároku rozhodol len na základe návrhu, ktorým však nebola preukázaná špecifikácia úveru. V zmluve bol poplatok za správu úveru splatný mesačne, uvedený vo výške 1,99 EUR. V návrhu bol priznaný poplatok za tri mesiace od 31. 10. 2010 do 21. 12. 2010 3 x 2,99 EUR. V rozpore s § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka priznal navrhovateľovi nárok na zaplatenie úrokov zo sumy 7.872,22 EUR, t. j. okrem úrokov z poskytnutých peňažných prostriedkov 4.797,09 EUR (150.000,- Sk) aj zaplatenie úrokov z úrokov ako aj úrokov z poplatkov. Tým priznal nielen úročenie istiny, ale aj príslušenstva. Zákon nepriznáva úrok z omeškania zo zmluvných úrokov.

Okresný súd nesprávne stanovil počiatok premlčacej doby na deň konečnej splatnosti úveru 20. 09. 2011 pre istinu, úroky, poplatky aj úroky z omeškania. Nevzal do úvahy zmluvu o úvere ani Všeobecné podmienky banky, ktoré v čl. 7.4.2. a 7.4.6. upravovali, že úver sa úročí denne a úroky z omeškania sú splatné denne. Podľa čl. I zmluvy o úvere splatnosť úrokov bola dohodnutá mesačne k poslednému dňu kalendárneho mesiaca. Z uvedeného vyplýva premlčanie nároku na úrok z omeškania, ktorý bol splatný denne.

Okresný súd priznal navrhovateľovi aj trovy, ktoré neboli účelne vynaložené, a to za opravu a doplnenie návrhu zo dňa 20. 06. 2012, účasť na pojednávaniach 18. 06. 2013 a 05. 09. 2013, ktoré boli odročené z dôvodu, že navrhovateľ nevedel špecifikovať návrh, a účasť na pojednávaní 26. 09. 2013, ktoré sa v uvedený deň nekonalo. Odporca uplatnil náhradu trov právneho zastúpenia 1. stupňového konania v sume 1.308,75 EUR a odvolacieho konania 261,98 EUR.

Navrhovateľ vo vyjadrení k odvolaniu navrhol rozsudok okresného súdu potvrdiť a priznať náhradu trov právneho zastúpenia v odvolacom konaní v sume 314,38 EUR. Uviedol, že zloženie splátok nemá pre určenie plynutia premlčacej doby žiaden vplyv, pretože zmluvné strany sa v zmluve o úvere dohodli na konečnej splatnosti nielen istiny, ale celého úveru k 20. 09. 2011. Navrhovateľ výšku uplatnenej sumy preukázal výpisom z úverového účtu odporcu, ktorý viedol právny predchodca navrhovateľa, a v ktorom sú v položkách uvedené riadne úroky, úroky z omeškania, poplatky a uhradené splátky. Pokiaľ odporca namietal zmenu výšky poplatkov za správu v sume 3 x 2,99 EUR a za upomienky, banka bola oprávnená zmeniť sadzobník poplatkov a táto zmena bola zverejnená na obchodných miestach banky ako aj internete. K tvrdeniu odporcu, že Občiansky ani Obchodný zákonník nepriznáva veriteľovi právo na úrok z omeškania zo splatných úrokov a poplatkov (zo splatného príslušenstva), navrhovateľ poukázal na záver vyjadrený v rozsudku Krajského súdu Prešov sp. zn. 4Cob/62/2007 z 27. 03. 2008, podľa ktorého s omeškaním s úhradou úroku je možné požadovať platenie úrokov z omeškania z nezaplatených úrokov (§ 369 v spojení s § 502 Obchodného zákonníka). Pri úrokoch z poskytnutého úveru je možné pri omeškaní požadovať z týchto úrokov úroky z omeškania. Obdobne podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR publikovaného v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk pod R 15/2001 úroky v rámci úverového vzťahu predstavujú zisk, na ktorý má veriteľ nárok ako na odplatu. Dohodnuté úroky sa stanú súčasťou istiny a pre prípad omeškania je veriteľ oprávnený požadovať z nich aj úrok z omeškania. Pokiaľ odporca poukázal na výšku kapitalizovaných úrokov z omeškania v sume 3.188,70 EUR od 21. 11. 2006 do 14. 01. 2009, táto suma pozostávala z dohodnutých úrokov a nie z úrokov z omeškania, ako sa mylne domnieval odporca.

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) odvolanie prejednal v rozsahu danom ust. § 212 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 214 ods.1, 2 OSP a odvolaním napadnuté uznesenie podľa § 221 ods. 1 písm. h) OSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, pretože okresný súd nedostatočne zistil skutkový stav a nesprávne právne vec posúdil.

Podľa § 157 ods. 2 OSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podľa § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 502 ods. 1, veta prvá, Obchodného zákonníka od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona.

Podľa § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka, ak je dlžník v omeškaní so splnením peňažného záväzku alebo jeho časti, vzniká veriteľovi, ktorý si splnil svoje zákonné a zmluvné povinnosti, právo požadovať z nezaplátenej sumy úroky z omeškania vo výške dohodnutej v zmluve, a to bez potreby osobitného upozornenia. Podľa ods. 3, ak záväzok vznikol zo spotrebiteľskej zmluvy a dlžníkom je spotrebiteľ, možno dohodnúť úroky z omeškania najviac do výšky ustanovenej podľa predpisov občianskeho práva.

Podľa § 387 ods. 2 Obchodného zákonníka premlčaniu podliehajú všetky práva zo záväzkových vzťahov s výnimkou práva vypovedať zmluvu uzavretú na dobu neurčitú.

Podľa § 388 ods. 1 Obchodného zákonníka premlčaním právo na plnenie povinnosti druhej strany nezaniká, nemôže ho však priznať alebo uznať súd, ak povinná osoba namietne premlčanie po uplynutí premlčacej doby.

Podľa § 392 ods. 1, veta prvá Obchodného zákonníka pri práve na plnenie záväzku plynie premlčacia doba odo dňa, keď sa mal záväzok splniť alebo sa malo začať s jeho plnením (doba splatnosti).

Podľa § 397 Obchodného zákonníka, ak zákon neustanovuje pre jednotlivé práva inak, je premlčacia doba štyri roky.

Podľa § 400 Obchodného zákonníka zmena v osobe dlžníka alebo veriteľa nemá vplyv na plynutie premlčacej doby.

Podľa § 52 ods. 2, veta prvá, Občianskeho zákonníka ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom.

Podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Podľa § 524 ods. 1 Občianskeho zákonníka veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému. Podľa ods. 2 s postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

Podľa § 6 ods. 2 zák. č. 528/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch spotrebiteľ má povinnosť uhradiť úrok len za časové obdobie od poskytnutia spotrebiteľského úveru do jeho splatenia.

Predmetom právneho posúdenia v súdnej veci je vzťah, ktorý vznikol medzi účastníkmi konania na základe spotrebiteľskej zmluvy o splátkovom úvere uzavretej dňa 17. 10. 2006 (č. I. 9, 10). Podľa čl. I uvedenej úverovej zmluvy právny predchodca navrhovateľa poskytol odporcovi úver vo výške 150.000,- Sk, ktorý mal odporca uhradiť v 59 mesačných splátkach po 3.503,- Sk pri premenlivej úrokovej sadzbe 12,60 %, s dohodnutou splatnosťou prvej splátky 20. 11. 2006 a ďalších splátok vždy k 20. dňu v mesiaci s tým, že konečná splatnosť úveru bola dohodnutá k 20. 09. 2011. Splatnosť úrokov bola dohodnutá mesačne, v posledný deň kalendárneho mesiaca. Termín splátok bol v zmluve vyjadrený tak, že prvá splátka nasledovala v mesiaci nasledujúcom po poskytnutí úveru. Podľa čl. II bod 2. úverovej zmluvy sa pre účely úverovej zmluvy použijú Všeobecné obchodné podmienky vydané bankou s účinnosťou od 01. 08. 2002. Podľa predložených Všeobecných obchodných podmienok vydaných bankou (Slovenská sporiteľňa, a.s.) v bod 7.4.2., úver sa úročí denne odo dňa poskytnutia úveru a klient je povinný zaplatiť úroky z úveru v posledný deň každého úverového obdobia (časového obdobia dohodnutého v zmluve o úvere). Podľa bodu 7.4.4., pokiaľ je klient v omeškaní so splácaním úveru alebo jednotlivých splátok úveru, banka je oprávnená požadovať okrem úrokov tiež úrok z omeškania z dlžnej čiastky, pričom dlžná čiastka sa úročí úrokom z omeškania denne od prvého dňa omeškania. Podľa bodu 7.4.6. úroky z omeškania sú splatné denne.

Okresný súd sa s námietkou premlčania, ktorú vzniesol odporca vyrovnal tak, že štvorročná premlčacia lehota začala plynúť od konečnej splatnosti úveru 20. 09. 2011, v ktorej navrhovateľ uplatnil pohľadávku na súde. Okresný súd ďalej uviedol, že k premlčaniu splátok úveru nedošlo štyri roky späťne pred podaním návrhu, t. j. 07. 05. 2012, preto nie je možné považovať za premlčané splátky od 20. 05. 2008 do dátumu v zmluve dohodnutej konečnej splatnosti úveru 20. 09. 2011. K tomu ale viac neuviedol. Jeho rozhodnutie je preto nejasné a predčasné, pretože sa s námietkou premlčania riadne nevysporiadal.

Medzi účastníkmi konania nebolo sporné, že úverová zmluva nebola vypovedaná ani inak predčasne ukončená a navrhovateľ ako právny nástupca vstúpil do práv banky ako veriteľa odporcu počas platnosti zmluvy, kedy odporca dohodnuté splátky neuhrádzal. Podľa výpisu z úverového účtu banky (č. I. 82 - 88) poslednú platbu na splátku úveru banka zaznamenala 20. 02. resp. 21. 02. 2007. To, v akej výške istiny a príslušenstva banka pohľadávku previedla na navrhovateľa zmluvou o postúpení pohľadávky, nemá pre posúdenie premlčania žiadny význam, pretože postúpením pohľadávky banky nezmenila svoju povahu a právny dôvod, ktorý má základ v úverovej zmluve a príslušnej právnej úprave. Preto je nesprávny právny záver, že pokiaľ ku dňu postúpenia pohľadávky na navrhovateľa (22. 12. 2010), resp. ku dňu konečnej splatnosti úveru (20. 09. 2011) neuplynula štvorročná premlčacia lehota od podania žaloby na súde (07. 05. 2012), na námietku premlčania nie je možné prihliadnuť. Naopak, z právnej úpravy ako aj zo zmluvy o úvere a všeobecných obchodných podmienok vyplýva, že tak úrok ako aj úrok z omeškania a jednotlivé splátky úveru podliehajú premlčaniu a tohto premlčania sa mohol odporca dovolať po uplynutí štyroch rokov od splatnosti tej ktorej splátky úveru, zmluvného úroku, úroku z omeškania alebo poplatku za správu úveru. V písomnom vyjadrení, ktoré predložil odporca podaním predloženým 20. 05. 2013, vzniesol námietku premlčania nároku navrhovateľa na nezaplatených splátkach, ktoré sa stali splatnými do 07. 05. 2009, keď vychádzal z trojročnej premlčacej doby podľa Občianskeho zákonníka.

Vzhľadom na to, že navrhovateľ uplatnil svoje právo na súde 07. 05. 2012, okresný súd sa bude musieť v ďalšom konaní vysporiadať s námietkou premlčania tých čiastkových pohľadávok, ktoré boli evidované ako splátky úveru, poplatky za správu a úrok z úveru do 30. 04. 2008, a pokiaľ ide o námietku premlčania úroku z omeškania, ktorý bol úročený denne, do 06. 05. 2008. Okresný súd bude pritom vychádzať z výpisu z úverového účtu banky, ktorý predložil navrhovateľ, a v ktorom sú jednotlivé položky čo do času splatnosti a dôvodu evidencie uvedené a rozlíšené.

Pokiaľ odporca namietal, že navrhovateľ nesprávne kapitalizoval zmluvný úrok, ktorý ďalej úročil úrokom z omeškania, jeho záver nie je zrejme v súlade s príslušnou právnou úpravou, predloženou úverovou zmluvou a rozhodovacou činnosťou súdov v obdobných veciach. Za nesprávny považuje odvolací súd vzhľadom na rozhodovaciu činnosť súdov v spotrebiteľských veciach v čase vydania tohto rozhodnutia aj záver odporcu o tom, že na úverový vzťah sa vzťahuje trojročná premlčacia lehota podľa predpisov občianskeho práva.

Okresný súd však nebude môcť priznať navrhovateľovi príslušný úrok z omeškania z tej istiny, ktorú tento uplatnil, lebo vychádzal zo sumy pohľadávky, ktorú nadobudol zo zmluvy o postúpení pohľadávky od banky. Táto istina však nezohľadňuje a nemohla zohľadňovať premlčané splátky istiny a príslušenstva, lebo námietku vzniesol odporca až v konaní na súde.

Z návrhu a obsahu spisu tiež vyplýva, že právny predchodca na navrhovateľa previedol len pohľadávky evidované a splatné do 21. 12. 2010. Podľa čl. 5.6. predloženej zmluvy o postúpení pohľadávok celková výška pohľadávok podľa tejto zmluvy zodpovedá pohľadávkam k 21. 10. 2010 (č. I. 56). Predmetom konania (ani postúpenia), teda, nie sú pohľadávky banky týkajúce sa splátok úveru a príslušenstva, ktorých splatnosť nastala od 22. 12. 2010 až do konečnej splatnosti úveru 20. 11. 2011. Po zohľadnení námietky premlčania okresný súd môže preto priznať navrhovateľovi istinu a príslušenstvo uplatnenej pohľadávky z úverovej zmluvy iba z jednotlivých nepremlčaných splátok úveru a iba ku dňu 21. 12. 2010, a k tomu aj s úrokom z omeškania podľa § 369 ods. 1, ods. 3 Obchodného zákonníka.

O trovách konania bude okresný súd znovu rozhodovať v novom rozhodnutí o veci samej (§ 224 ods. 3 OSP).

Rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.